ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
25 лютого 2021 року № 8___

Уведено в дію 25 лютого 2021 року
Наказ ректора Хортицької національної академії
Від 25 лютого 2021 року № 47/од

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для вступників на основі повної загальної середньої освіти
зі спеціальними умовами вступу

227 Фізична терапія, ерготерапія
206 Садово-паркове господарство
017 Фізична культура й спорт

Запоріжжя, 2021

Укладачі:
Фурман О. Ф., кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Руколянська Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

З М І С Т

I. Пояснювальна записка	**4**
II. Програма вступного іспиту з української мови.	**5**
III. Критерії оцінювання	**14**
IV. Рекомендована література	**19**

Пояснювальна записка

Вступне випробування з української мови проводиться під час вступу для здобуття ступеня бакалавра на базі повної загальної середньої освіти. Мета іспиту – оцінювання рівня навчальних досягнень вступників з української мови задля конкурсного відбору для навчання в академії.

Програму вступних іспитів укладено на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України № 696 від 26.06.2018). Програму з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів та програм з української мови для профільного навчання учнів 10-11 класів.

Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика, текст», «Розвиток мовлення».

Вступне випробування здійснюється протягом 2,5 астрономічних годин (150 хвилин) та проводиться у формі письмового екзамену.

У ході вступного випробовування вступники мають дати відповідь на 43 тестових питання з української мови, виконати завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю.

ІІ. Програма вступного іспиту з української мови

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
1.Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у – в, і – й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні **[е], [и], [о]** у коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення **йо, ьо.** Правила вживання **м'якого знака**. Правила вживання **апострофа**. **Подвоєння букв** на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис **префіксів і суфіксів**. Позначення **чергування приголосних** звуків на письмі. Правопис **великої літери.** Лапки у **власних назвах**. Написання слів **іншомовного походження**. Основні **правила переносу** слів з рядка в рядок. Написання **складних слів** разом і через дефіс. Правопис **складноскорочених** слів. Написання чоловічих і жіночих **імен по батькові й прізвищ**. Правопис **відмінкових закінчень** іменників, прикметників. Правопис **н** та **нн** у прикметниках і дієприкметниках, **не** з різними частинами мови.	**Вступник повинен (повинна) вміти:** розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно З додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила

2.Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про Фразеологізми.	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.	Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні
4. Морфологія **4.1.Іменник**	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику*, *сестро Олено*, *друже Сергію*, *Інно Вікторівно* і под.)	Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
4.2.Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння	Розпізнавати й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових

	прикметників.	
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів.
	Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу.	Розпізнавати дієприкметники (зокрема-відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати

	Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. **Дієприслівник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.	дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на -но, -то в мовленні. Розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; . правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислів-ник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на **-о, -е,** утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.	Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні
4.7. Служ-бові части-ни мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників та інших співзвучних частин мови.	Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні.

	Частка як службова частина мови. Правопис часток.	Розпізнавати частки; правильно писати частки
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків.	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис. **5.1. Словосполучення**	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв’язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв’язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком
5.2.2. Другорядні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні

члени речення у двоскладному й односкладному реченні		можливості другорядних членів речення в мовленні.
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, .обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв’язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній мет
5.2.5.1.	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в	Розпізнавати складносурядні речення; комунікативно

Складно-сурядне речення	складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.	доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складно-підрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв’язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в них.	Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв’язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них

5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилістика	Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки та функції.	Розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.	Уважно читати, усвідомлювати й запам’ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та.другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; • формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

III. Критерії оцінювання вступного іспиту

Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів.

Для подальшої участі в конкурсному відборі для вступу на навчання вступник повинен набрати не менше **125 балів.**

Робота складається з двох частин. Частина 1 – тести з української мови (43 завдання); **частина 2 – завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю(ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.**

ЧАСТИНА 1

Завдання з української мови містять **43** завдання по 4-5 варіантів відповідей.

Завдання **10, 17, 18, 19, 23, 30, 31** (7 завдань) – **завдання на встановлення відповідностей.** До кожного такого завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити "логічні пари"). Завдання вважається виконаним, якщо вступник правильно записав пари цифр від 1 до 4 і букв від А до Д. Завдання цієї форми будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: **1 бал за кожну правильно встановлену відповідність ("логічну пару"); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.**

Інші завдання (36 завдань) – **завдання з вибором однієї правильної відповіді.** Завдання вважається виконаним, якщо вступник вибрав і записав правильну відповідь. Завдання будуть оцінені в 0 або 1 бал: **1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.**

Максимальна кількість набраних балів з української мови – **64 бали (+100).**

ЧАСТИНА 2

Критерії оцінювання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Максимально можлива сума балів за власне висловлення (сума балів за всіма критеріями) **– 36 балів (+100).**

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями **(1, 2, 3а, 3б, 4 та 5),** як викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	**Змістовий вияв критерію**	**К-ть балів**
1. Теза	Учасник вправно формулює тезу	**3**
	Учасник не формулює тези вправно	**2-1**
	Учасник не формулює тези або формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі	**0**
2. Аргументи	Учасник наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи	**3**
	Учасник наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	**2-1**
	Учасник не наводить жодного аргументу або наведені аргументи не є доречними	**0**
3а. Приклад з літератури чи інших видів мистецтва	Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва	**3**
	Немає мотивації наведення прикладу. Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки	**2-1**
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним	**0**
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	Учасник наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, яка є конкретною, локалізованою в часі та просторі	**3**
	Немає мотивації наведення такого прикладу; він не конкретизований; у ньому є фактичні помилки	**2-1**
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не	**0**

	є доречним	
4. Логічність і послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу)	**3**
	У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки	**2-1**
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	**0**
5. Висновок	Висновок відповідає запропонованій темі й органічно випливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів	**3**
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов’язаний з аргументами та прикладами	**2-1**
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов’язаний з аргументами та прикладами	**0**
Усього за зміст		**18**

2. Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями **(6а та 6б),** як викладено в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0 – 1	9
	2− 3	8
	4 − 5	7
	5 – 6	6
	7 − 8	5
	9 − 10	4
	11 − 12	3

	13 − 14	2
	15 − 16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	**Кількість помилок**	**Бали**
6б. Лексика, граматика та стилістика	0 – 1	9
	2− 3	8
	4 − 5	7
	5 – 6	6
	7 − 8	5
	9 − 10	4
	11 − 12	3
	13 − 14	2
	15 − 16	1
	17 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

– у написанні великої літери в складних власних назвах;

– у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;

– у випадках нерозрізнення не/ні (не хто інший / ніхто інший …);

– у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;

– у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ СУМУЮТЬ і НЕ ЗАРАХОВУЮТЬ як 1 (одну) грубу.**

Систематичне **порушення норм милозвучності (3 (три) і більше випадків порушення на одне з правил:** у–в, і–й–та) рахують як 1 (одну) орфографічну помилку.

Роботу, що **не відповідає темі** власного висловлення, оцінюють **у 0 балів.**

Роботу обсягом до **100 слів** оцінюють у **0** балів.

IV. Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська мова та література : завдання в тестовій формі для підготовки до ЗНО : довідник, 1-ша частина. Київ : Грамота, 2019. 496 с.

2. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література : довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. Київ : Грамота, 2011. 552 с.

3. Авраменко О. Українська мова та література : завдання в тестовій формі. 2-га частина. Київ : Грамота, 2019. 144 с.

4. Авраменко О. М. Українська література : хрестоматія для підготовки до ЗНО. Київ : Грамота, 2020. 416 с.

5. Данилевська О. Українська мова. Комплексне видання. Вид-во : Літера, 2018. 368 с.

6. ШУльжук К Ф. Синтаксис української мови : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 408 с.

7. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 752 с.

8. Сучасна українська літературна мова : підручник / М. Я. Плющ. 4-е вид. стереотип, вид. Київ : Вища школа, 2003. 430 с.

9. Українська мова: Енциклопедія. Київ : Укр. енциклоп., 2000. 820 с.

10. Українська мова : правопис у таблицях, тестові завдання :навч. посібн. для підготовки до ДПА та ЗНО : 3-тє видання, доповнене / Олександр Авраменко, Оксана Тищенко. Київ : КНИГОЛАВ, 2020. 200 с.

11. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови стереотип, вид. Київ : Наукова думка, 2004. 240 с.

12. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 240с.